

Værktøj til dialog om elevens kommunikative kompetencer

Værktøjet består af 10 udsagn at vurdere på til en indskolings- eller mellemtrins elev, og 11 udsagn at vurdere på til en udskolingselev. Man vurderer for hvert udsagn den variant, som man synes matcher de kompetencer, man ser hos den pågældende elev: grøn (sikre kommunikative kompetencer), gul (usikre kommunikative kompetencer) eller rød (mangelfulde kommunikative kompetencer).

Værktøjet findes på <https://silkeborg.klassetrivsel.dk/surveys>, hvor der åbnes en ny evaluering primo september hvert skoleår, og den lukkes igen ultimo maj. Alle fagprofessionelle kan logge ind med sit uni-login. Når man er logget ind, klikker man på *Evalueringer* oppe i menuen, og så klikker man ind på den evaluering, der hedder *Elevens kommunikative kompetencer*. Har man brug for vejledning/sparring i denne forbindelse kan man kontakte læsekonsulent, Annemette Zimmermann Kristensen - azk@silkeborg.dk

Hvorfor anvende værktøjet:

De test, der findes til at evaluere elevens sproglige og skriftsproglige udvikling, undersøger primært elevernes formelle sprog, fx ordforråd, læse- og staveniveau osv. *Værktøj til dialog om elevens kommunikative kompetencer* er udviklet til at få fokus på elevens funktionelle sprog, dvs. hvordan eleverne anvender sproget, herunder lytning, forståelse af verbalt og nonverbalt sprog og produktion af sprog i større og mindre sociale sammenhænge.

Det man som lærer vurderer er, hvilke kommunikative kompetencer eleven viser i de læringsmiljøer, man er sammen med eleven. Det er ikke ensbetydende med, at det er sådan elevens kompetencer reelt er, men det er måske de kompetencer eleven har mulighed for at vise i det/de læringsmiljøer, man er sammen med den pågældende elev.

Forskellige lærere/pædagoger kan derfor have forskellige opfattelser/vurderinger af en elevs kommunikative kompetencer. Af samme årsag er det ideelt, hvis alle de fagprofessionelle, der har en elev, vurderer elevens kommunikative kompetencer individuelt, og derefter laves en fælles vurdering af elevens kommunikative kompetencer med dialog om, hvorfor man har vurderet eleven, som man har. Dette giver en vigtig dialog om elevens kommunikative kompetencer - og det giver et fokus på, at læringsmiljøerne i forskellige fag (og i forskellige didaktiske set-ups) kan være forskelligt fordrende for den enkelte elev.

Vurderingen af en elevs kommunikative kompetencer kan placeres i forbindelse med den øvrige skriftsproglige vurderingspraksis, hvor der opstår bekymring for nogle elever på baggrund af test eller observationer. Værktøjet kan også være en handlemulighed i forbindelse med trivsel på tværs, hvor elever i gul og rød kategori kunne være kandidater til et særligt fokus på de kommunikative kompetencer.

Vi ser følgende måder at anvende værktøjet på:

1. Én fagprofessionel laver en vurdering af en elevs kommunikative kompetencer. Denne vurdering anvendes fx i en drøftelse i teamet eller med en læsevejleder. Benyt denne vejledning til indtastning på [Klasetrivsel.dk](https://klasetrivsel.dk) (og se bort fra, at der står fælles evaluering - det er denne vejledning du skal følge)
<https://klasetrivsel.dk/project/evalueringer-faelles/>
2. Flere fagprofessionelle laver en individuel vurdering af en elevs kommunikative kompetencer først. Her følges denne vejledning: <https://klasetrivsel.dk/project/evalueringer-egne/> Bagefter genbesøges disse vurderinger fælles, hvor man har en dialog om baggrunden for sin vurdering – særligt de steder, hvor fagprofessionelle kan have vurderet forskelligt. Benyt denne vejledning til den fælles og endelige vurdering: <https://klasetrivsel.dk/project/evalueringer-faelles/>
3. En gruppe af fagprofessionelle laver sammen en fælles vurdering af elevens kommunikative kompetencer, der drøftes undervejs, og man bliver enige om en vurdering. Brug denne vejledning: <https://klasetrivsel.dk/project/evalueringer-faelles/>

Efter en vurdering af elevens kommunikative kompetencer:

Er der flere fagprofessionelle, der har vurderet en elevs kommunikative kompetencer, er det interessant at være nysgerrig på de udsagn, hvor der kan have været forskellige syn på om elevens kommunikative kompetencer er sikre, usikre eller mangelfulde (grøn, gul eller rød). Man kan have en fælles nysgerrighed mod, hvordan læringsmiljøet er, der hvor elevens kommunikative kompetencer kommer bedst i spil. Kan man overføre noget fra et didaktisk set-up til et andet for at skabe et stærkere sprogligt læringsmiljø?

Værktøj til dialog om stærke sproglige læringsmiljøer:

Desuden er der udviklet et andet værktøj med udsagn, der omhandler det stærke sproglige læringsmiljø – som den enkelte eller et team af fagprofessionelle kan arbejde med, lade sig inspirere af og tænke ind i de didaktiske set-ups. Udsagnene kan medføre, at man får øje på områder, hvor der kan skabes et stærkere sprogligt læringsmiljø. Det er her interessant at holde

øje med, hvordan eventuelle ændringer kommer eleverne til gavn. Find dette værktøj [her](#).

Du kan nedenfor se de graduerede udsagn, som findes inde på [klassetrivsel.dk](#)

Graduerede udsagn til elever i indskoling og mellemtrin

Det første udsagn er grønt (sikre kommunikative kompetencer). Passer det næste udsagn bedre til eleven, er det gul kategori (usikre kommunikative kompetencer). Vælges det nederste udsagn er det svarende til rød kategori (mangelfulde kommunikative kompetencer).

1. Eleven tager initiativ til at deltage i samtale på tomandshånd og/eller på klassen.

Eleven tager i nogen grad initiativ til at deltage i samtale på tomandshånd og/eller på klassen.

Eleven tager meget sjældent/ikke initiativ til at deltage i samtale på tomandshånd og/eller på klassen.

2. Eleven veksler mellem at lytte og ytre sig og viser dermed forståelse for det grundlæggende princip for samtaler.

Eleven veksler i nogen grad mellem at lytte og ytre sig og viser dermed i nogen grad forståelse for det grundlæggende princip for samtaler.

Eleven veksler ikke mellem at lytte og ytre sig og har dermed ikke forstået det grundlæggende princip for samtaler.

3. Eleven genfortæller situationsuafhængigt.

Eleven genfortæller i nogen grad situationsuafhængigt.

Eleven genfortæller sjældent/ikke situationsuafhængigt.

4. Eleven stiller spørgsmål, hvis der er noget han/hun ikke viser forståelse for.

Eleven stiller i nogen grad spørgsmål, hvis der er noget han/hun ikke viser forståelse for.

Eleven stiller ikke spørgsmål, hvis der er noget han/hun ikke viser forståelse for.

5. Eleven refererer og drager følgeslutninger på baggrund af informationer, der er fremlagt i klassen.

Eleven refererer og drager i nogen grad følgeslutninger på baggrund af informationer, der er fremlagt i klassen.

Eleven refererer og drager sjældent/ikke følgeslutninger på baggrund af informationer, der er fremlagt i klassen.

6. Eleven følger en flerleddet besked.

Eleven følger i nogen grad en flerleddet besked.

Eleven følger ikke en flerleddet besked.

7. Eleven tilpasser sin kommunikation til konteksten. (ordvalg, pragmatisk viden)

Eleven tilpasser i nogen grad sin kommunikation til konteksten. (ordvalg, pragmatisk viden)

Eleven tilpasser ikke sin kommunikation til konteksten. (ordvalg, pragmatisk viden)

8. Eleven bruger kropssprog og stemme tilpasset konteksten.

Eleven bruger i nogen grad kropssprog og stemme tilpasset konteksten.

Eleven bruger sjældent/ikke kropssprog og stemme tilpasset konteksten.

9. Eleven tilegner sig løbende nye fagbegreber og anvender dem i praksis.

Eleven tilegner sig i nogen grad nye fagbegreber og anvender dem i nogen grad i praksis.

Eleven tilegner sig sjældent/ikke nye fagbegreber og anvender dem ikke i praksis.

10. Eleven lytter med forståelse og handler på baggrund af kommunikationen.

Eleven lytter i nogen grad med forståelse og handler i nogen grad på baggrund af kommunikationen.

Eleven lytter sjældent/ikke med forståelse og handler sjældent/ikke på baggrund af kommunikationen.

Graduerede udsagn til udskolingselever

Det første udsagn er grønt (sikre kommunikative kompetencer), Passer det næste udsagn bedre til eleven, er det gul kategori (usikre kommunikative kompetencer). Vælges det nederste udsagn er det svarende til rød kategori (mangelfulde kommunikative kompetencer).

1. Eleven deltager aktivt, åbent og analytisk i samtale på tomandshånd og/eller på klassen.

Eleven deltager i nogen grad aktivt, åbent og analytisk i samtale på tomandshånd og/eller på klassen.

Eleven deltager sjældent/ikke aktivt, åbent og analytisk i samtale på tomandshånd og/eller på klassen.

2. Eleven argumenterer og informerer mundtligt.

Eleven argumenterer og informerer i nogen grad mundtligt.

Eleven argumenterer og informerer sjældent/aldrig mundtligt.

3. Eleven tilpasser sin genfortælling til modtagerens forudsætninger.

Eleven tilpasser i nogen grad sin genfortælling til modtagerens forudsætninger.

Eleven tilpasser sjældent/ikke sin genfortælling til modtagerens forudsætninger.

4. Eleven stiller spørgsmål, hvis der er noget han/hun ikke viser forståelse for.

Eleven stiller i nogen grad spørgsmål, hvis der er noget han/hun ikke viser forståelse for.

Eleven stiller ikke spørgsmål, hvis der er noget han/hun ikke viser forståelse for.

5. Eleven refererer og drager følgeslutninger på baggrund af informationer, der er fremlagt i klassen.

Eleven refererer og drager i nogen grad følgeslutninger på baggrund af informationer, der er fremlagt i klassen.

Eleven refererer og drager sjældent/ikke følgeslutninger på baggrund af informationer, der er fremlagt i klassen.

6. Eleven følger en flerleddet besked.

Eleven følger i nogen grad en flerleddet besked.

Eleven følger sjældent/ikke en flerleddet besked.

7. Eleven tilpasser sin kommunikation til konteksten. (ordvalg, pragmatisk viden)

Eleven tilpasser i nogen grad sin kommunikation til konteksten. (ordvalg, pragmatisk viden)

Eleven tilpasser ikke sin kommunikation til konteksten. (ordvalg, pragmatisk viden)

8. Eleven aflæser andres kropssprog og afstemmer sig efter det i en given situation.

Eleven aflæser i nogen grad andres kropssprog og afstemmer sig i nogen grad efter det i en given situation.

Eleven aflæser ikke andres kropssprog og afstemmer sig ikke efter det i en given situation.

9. Eleven tilegner sig løbende nye fagbegreber og anvender dem såvel mundtligt som skriftligt i praksis.

Eleven tilegner sig i nogen grad nye fagbegreber og anvender dem i nogen grad mundtligt og skriftligt i praksis.

Eleven tilegner sig ikke/sjældent nye fagbegreber og anvender dem ikke mundtligt og skriftligt i praksis.

10. Eleven lytter aktivt til andre og følger op med spørgsmål og respons.

Eleven lytter i nogen grad aktivt til andre og følger i nogen grad op med spørgsmål og respons.

Eleven lytter sjældent/ikke aktivt til andre og følger sjældent/ikke op med spørgsmål og respons.

11. Eleven forholder sig reflekterende til egen og andres sprogbrug, da eleven forstår, at dette har medindflydelse på, hvordan vi oplever og opleves af vores omverden.

Eleven forholder sig i nogen grad reflekterende til egen og andres sprogbrug, da eleven i nogen grad forstår, at dette har medindflydelse på, hvordan vi oplever og opleves af vores omverden.

Eleven forholder sig sjældent/ikke reflekterende til egen og andres sprogbrug, da eleven sjældent/ikke forstår, at dette har medindflydelse på, hvordan vi oplever og opleves af vores omverden.